

Goran Filipi
Pula

ISTARSKA ORNITONIMIJA: *KOKOŠICE*

UDK 800.87.801.3

Rukopis primljen za tisak 27. studenoga 1993.

Čakavska rič, Split, 1994, 2.

0.

Članak obrađuje nazive za ptice iz obitelji kokošica (Rallidae, red Gruiformes) u pet istarskih idioma (istromletački, istriotski, istrorumunjski; hrvatski i slovesni dijalekti), a ravnopravno se raspravlja i o mugliškim ornitonimima iz literature. Obradeno nazivlje dio je opsežnije ankete koju smo proveli u više navrata, s prekidima, od 1984. do 1991. g. u 135 mjesta u Istri i na otoku Krku. Sam korpus ima oko 9000 ornitonima od kojih smo veći dio sami prikupili na terenu, a manji dio pocrpili iz literature. Usporednom analizom nazivlja na kompleksnom istarskom jezičnom prostoru, pokušava se rasvijetliti podrijetlo i postanje ornitonima. Nazivi se ne promatraju izolirano, oni se uvijek uspoređuju s ornitonimima iz okolnih područja, a i šire. Na koncu članka daje se pregledan popis svih na terenu zabilježenih ornitonima, kao i ornitonima iz literature koji se tiču istarsko-kvarnerskog prostora.

0.1.

Iz tehničkih se razloga nazivlje u ovom radu ne bilježi međunarodnom fonetskom transkripcijom, nego su nazivi iz svih idioma prikazani jedinstveno, prilagođenom hrvatskom latinicom – dodano je nekoliko znakova, kao npr. *ś*, *ʃ*, *ʒ* i sl., koje ne treba posebno tumačiti jer su uobičajeni u tekstovima ovoga tipa, pa je

njihova vrijednost jasna. Ornitonimi iz pisanih izvora vjerno se prenose; da ne bi došlo do zabune, obilježeni su križićem (+).

Svaki je zabilježeni ornitonim opremljen naglasnim znakom. Valja imati na umu da vrijednost naglasnoga znaka nije jednaka za sve idiome; naglasak se bilježi kako je uobičajeno u literaturi za pojedini idiom, osim za istrorumunjski. Za potonji smo idiom upotrebljavali isto naglasno znakovlje kao i za hrvatske govore u Istri, jer je istrorumunjski naglasni sustav potpuno kompromitiran, pa je danas identičan hrvatskome. I još jedna napomena: kako je naglasni sustav slovenskih govora u Istri netonemskoga tipa, tako ga i bilježimo, ali dvoznačnim sustavom – jer u ovim dijalektima otvorenost vokala *o* i *e* nije razlikovna.

1.

Obitelj kokošica (Rallidae, red Gruiformes) u Istri je zastupljena sljedećim vrstama: prдавac (*Crex crex*), liska (*Fulica atra*), mlakuša (*Gallinula chloropus*), siva štijoka (*Porzana parva*), mala štijoka (*Porzana pusilla*), riđa štijoka (*Porzana porzana*) i kokošica (*Rallus aquaticus*).

1.1.

Riječ je o sličnim pticama, pa se nazivi za njih miješaju i to gotovo u pravilu, osim u vrsnih poznavalaca ptica (lovaca i lugara) čije smo informacije i uzimali u obzir pri svrstavanju naziva u paradigme po vrstama. Postoji i hiperonim (koji je svakako prvotno označivao jednu od vrsta, najčešće mlakušu ili kokošicu) koji pokriva sve navedene vrste osim liske. Ipak, opći naziv djelomice, u nekim mjestima, pokriva i potonju vrstu.

2.

Za istromletačke i istriotske govore zabilježili smo sljedeće hiperonime: *galinèta* (Bertoki, Bivje, Krasica, Lucija, Pićan, Tar), *galinèla* (Oprtalj, Pirelići, Pula, Savudrija, Šišan, Umag, Vižinada) i *realèt* (Motovun).

2.1.

Potonji su naziv posudili i motovunski Hrvati (*realèt*). Doria, Kosovitz i Rosamani navode +*realeto* za vrstu *Porzana pusilla*; u istom značenju i Boerio, str. 553, ima *realèto*, a Pigafetta, str. 179, *reaéto*, *realét* i *realéto* u značenju »*Porzana porzana*«. Također za riđu štijoku Pirona, str. 857, navodi za furlanski *realèt* i *realin*. Giglioli donosi za Istru *realletto* »*Rallus aquaticus*« (str. 348), za Veneto *realèto* »*Porzana porzana*; *Porzana pusilla*; *Porzana parva*« (str. 349, 350, 351). Svi su ovi ornitonimi umanjene na *-eto* ili *-in* od *re* »kralj« (< *RĒX*, *REW* 7286).

2.2.

Ornitonimi *galinèta* i *galinèla* umanjenice su na *eta*, odnosno *-ela* od istromlet. *galina* »kokoš« (< GALLĪNA, REW 3661). Slov. *galinèta* (Šmarje) posuđenica je iz istromletačkoga.

2.2.1.

U Pigateffe nalazimo *galinèla dé áqua* »Galinula chloropus« i *galinèta dé àqua* »Rallus aquaticus« (str. 116).

2.2.2.

Hrvatski oblici tipa *k(o)ukušica* (umanjenice od *kokoš*, BEZLAJ II/54; SKOK II/121)¹ uobličuju isti sadržaj kao i navedeni istromletački nazivi, no nikako nije riječ o prevedenicama. Isti semantizam uobličuje i naziv *jārica* (*jārica* »mlada kokoš« – SKOK I/756; v. i BEZLAJ I/220) i drugi dio sintagme *mōrska pìplica* (*pìpljica* »mlada kokoš« – SKOK II/660).

2.2.3.

Istrorumunjski ornitonimi *kokošica* i *kokošarica* posuđenice su iz hrvatskih govora.

2.2.4.

Svi nazivi pod 2.2.x. duguju postanje sličnosti Rallidae s domaćom kokoši: »Voltolini, Schiribille e Porcigioni sono uccelli di palude 'compatti', la cui forma è piuttosto somigliante a quella di un pollo.« (PETERSON 85)

2.3.

Za hrvatske smo idiome zabilježili još jedan opći naziv: *potōčarica* (Dobrinj) – izvedenica na *-arica* od *potok* (SKOK III/449). Naziv je nastao prema staništu.

2.4.

U Kostrčanu Istrorumunji rabe i oblik *bekačicu* čije je prvotno značenje »Gallinago gallinago« (u Kostrčanu ga rabe i u tom značenju). Proširenje značenja uvjetovano je veličinom kljuna nekih kokošica što ih je dovelo u svezu sa šljukama

¹ Usp. hrv. *vodena kokoška* »Gallinula chloropus« (HIRTZ 200 – Bastaji u Slav.); španj. *polla* »Fulica atra« (DESC 40), *polla de agua* (NAE 31, DESC 928) – *polla* »mlada kokoš«, *agua* »voda« (DESC 928, 40); franc. *poule d'eau* »Gallinula chloropus« (NAE 31) – *poule* »kokoš«, *eau* »voda« (PUTANEC 674, 273).

(Scolopacidae): »I voltolini e le Schribille hanno il becco corto, i Porciglioni, invece, lungo e sottile.« (PETERSON 85)

3.

Za kokošicu smo u istromletačkim idionima zabilježili: *švorsàna*, *švorcàna* (Bivje), *šforcàna* (Vižinada, Tar) i *skorcàna* (Pirelići). Hrv. *šforcàna* (Motovun) posuđenica je iz istromletačkoga.

3.1.

Za istu vrstu Pigafetta ima *sforsàna* (str. 197), *sforthàna*, *sforzàna* (str. 198) i *forzàna* (str. 109), Giglioli, str. 348, za Istru navodi *sforzana*, za Veneto *forzàna* i *sforzàna*, a Pirona za furlanski *sforzàne* (str. 1021) i *sfuarzàne* (str. 1023), oboje i u značenju »Porzana porzana«.

3.2.

Pod natuknicom *sforzana* »Rallus aquaticus« Doria, str. 620, umjesto etimologijskog tumačenja preuzima Vidossijevo pitanje: »Continuatori di lat. *fuliciàna*?«

Od etimologijskih rječnika kojima raspoložemo samo DEI nudi rješenje.² Alessio pod natuknicom *porzana* piše: »(...) gallinella aquatica, 'sforzana'; cfr. (ad Adria) *porsana* (a. 1402), ferrar. *porzana* (a. 1534), romagn. *purzana*, bologn. *purslana*; bellun. *forzana*, mantov., veron. *sforz(i)ana*, valsug., ven., ist. (*s*)*forzana*, sic. *fasciana* (lat. *phāsiāna lavis* 'fagiano'), che spiega le forme con *f*- e l'uscita in *-ana*.« (DEI 3032)

3.2.1.

Za oblike s incijalnim *f*- G. Alessio pretpostavlja da potječu od lat. *phāsiāna*, što bi se moglo prihvatiti, jer Phasianus colchicus spada u red kokoški (Galliformes), dakle redu sličnih ptica, ali kako ćemo uskoro vidjeti nije nužno pretpostaviti spomenuto križanje da bi se razriješio naš ornitonim.

Želimo ponuditi potpunije etimologijsko rješenje. Kokošičino glasanje nalikuje krmkovu: »Voce: emette di frequente acuti 'chic-chic-chic' oppure 'cviif' accompagnati da un cupo brontolio.« (DRCHAL 86) Glasanje je u talijanskom jeziku dovelo do ornitonima *porciglione*: »rallo uccello aquatico bruno-olivastro che manda una sorta di grugnito, (...) cfr. lat. *porcelliō*, *-ōnis* (dimin. di *porcellus*) asello 'porcellino terrestre' (...)« (DEI 3021)

² U DEI nema natuknice, a Durante i Turato, str. 199, pod natuknicom *sforsàna*, *sforzàna* vele: »Etimologia ignota.«

Ako pretpostavimo da i nazivi o kojima razglabamo također potječu od glasanja³ (koje je svakako jako upečatljivo), kao etimon bismo mogli pretpostaviti nepotvrđene latinske oblike tipa *(s)porcella, izvedenice od lat. PÖRCUS »prasad«, REW 6666, što ni formalno ni semantički nije daleko od SPÖRCUS »prljav«, REW 8194⁴ (odatle inicijalno s- u nekim nazivima) koje su se mogle križati s PHĀSIĀNA, DEI 3032 (PHASIĀNUS, REW 6465), možda već u latinskom jezičnom dijasustavu. Kako je već rečeno pretpostavljeno križanje s PHASIANA nije nužna pretpostavka da bi se opravdale forme s f- (odnosno sf-), jer nalazimo paralelu u ihtionimiji. Doria za Trst donosi ihtionime *sforcela*, *sforzela* (str. 620) i *sporcela* (str. 671) za vrstu *Acipenser sturio*; Palombi i Santarelli za Veneto navode *porcela*, *porseleta*, *porzeleta* i *porceleta*, a za Venezia Giulia *porcela* i *sporsela* (PALOMBI 288). Navedeni ihtionimi također potječu od PORCUS. Kontaminat PHASIANA nije nužan ni da bi se objasila promjena dočetka (-eta → -ana) kod ornitonima tipa (s)forsana; do nje je moglo doći i na mnogo drugih načina.

3.3.

Valja nam još istumačiti dva naziva iz pisanih izvora za ovu vrstu. Riječ je o tršćanskim oblicima +*garigola* i +*gerigola*. Prema našim sondiranjima terena oba su naziva danas u Istri potpuno nepoznata. Držimo da je riječ ili o posuđenicama iz furlanskoga ili pak ostacima iz tršćanskoga govora furlanskoga tipa iz predmletačkoga doba. U Pirone, str. 680, nalazimo *giarigule* i *giariule* »*Rallus aquaticus*»; Gallinula chloropus«, a Giglioli, str. 348, za furlanski navodi *giarigola*. Da je riječ o furlanskim ornitonimima svjedoči i Boerio, str. 348, pod natuknicom *sforzàna*: »Nel Friuli dicesi *giarigola*.« Formalna analiza ukazuje da bismo gornje ornitonime mogli držati izvedenicama od furl. *giàe*, *gaja*, *giaje* »*Garrulus glandarius*«, PIRONA 376 (< GAJA »svraka«, REW 3640.2 – Cortelazzo latinski ornitonim izvodi iz osobnog imena GAIUS, DELI 480), no nije jasno što bi moglo povezivati dvije ptice. Formalna analiza dopušta kao ishodište i furl. *giàrle* i *garle* »Averla« (PIRONA 630), no opet ne nalazimo sličnosti između vrsta. Možda se najlakše može braniti izvođenje od furl. *giàre* »pijasak«, PIRONA 680 (< GLAREA, REW 3779), budući da je riječ o vodnim pticama.

Želimo li ostati u paradigmi osobnih imena za ishodište za nazive ptica iz ove obitelji, možemo navesti mlet. *girardina* »*Rallus aquaticus*« (BOERIO 307) i *girardina* »Porzana porzana« (DURANTE 80): »Dal nome proprio 'Girarda', corrispondente al savoiaro 'girardine' = stesso significato.« (DURANTE 80). Istoga bi postanja bili i nazivi *girardèla* »*Rallus aquaticus*« i *girardèlo* »id.« (GIGLIOLI 348, 349 – za Veneto), no ovo je dovedeno u pitanje mlet. oblikom *giratola* »*Gallinula chloropus*« (GIGLIOLI 353; BOERIO 307) koji omogućuje

³ Onomatopejski su i hrv. *prđavac* »*Crex crex*« (HIRTZ 275 – »Prđavac viče 'pr' u travi«, Otok u Slav.) i franc. *râle d'eau* »*Rallus aquaticus*« (NAE 31) – franc. *rle* »krčanje, hrkanje« (PUTANEC 821).

⁴ I tal. *sporco* »prljav« također je kontaminirano s *porco* »prasad« (REW 8194).

izvođenje od mlet. *girar* »vrtjeti, okretati«, BOERIO 307 (< GYRĀRE, REW 3937), pa ako, zanemariivši činjenicu što ne raspolažemo ni s jednim oblikom sa -z umjesto -g (u mlet. je *zirar* češće nego *girar*), prihvatimo upravo iznesenu pretpostavku, sve oblike o kojima trenutno razglabamo valja povezati s tal. *voltolino* »Porzana porzana« (izvedenica na -ino od tal. *voltolare* »kotrljati, valjati«, PALAZZI 1586 < *VÖLŪTŪRĀRE, REW 9441), »perché l'uccello voltola i ciottoli col becco in cerca d'insetti.« (DEI 4087)

4.

Od posebnih naziva za mlakušu osobno smo zabilježili samo oblik *šforcanòn* u istromlet., a u literaturi smo pronašli +*sforzanon* za Trst. Riječ je o uvećanicama na -on od naziva za *Rallus aquaticus* tipa *sforcana*.

5.

I za prдавca smo zabilježili samo jedan pučki naziv, u dva mjesta slovenske Istre gdje se govori istromletački: *re de kuàje*. U literaturi nalazimo: +*re de quaiè*, +*requaio* za Trst i +*re di kuája* za mugliški. Riječ je o sintagmama u značenju »prepeljiči kralj« (istromlet. *re* »kralj« i *kuaja* »prepelica«).⁵

Ornitonime istoga tipa i u istom značenju donose i Giglioli, str. 352: *requaio* (Veneto), *re di cuaje* (Friuli), *requajo* (Istra); Pigafetta, str. 179, 190: *requaio*, *rè da quàgie*, *rè dé quaiè*; Boerio, str. 568: *requàgio*; Pirona, str. 858: *re di quaiè*. Pigafetta, str. 179, ima i ornitonime *requaio moro* i *requaio negro* u značenju »Porzana porzana«.⁶

6.

Liska se razlikuje od ostalih kokošica. Nazivi za nju, uz dva izuzetka, jedinstveni su na cijelom istarskom području, svi su tipa *foliga* (< FŪLICA, REW 3557). Oni u Istri i Kvarneru nikada ne označuju i druge vrste.⁷

Giglioli, str. 358, navodi *fólega* (Veneto) i *folega* (Friuli), Pirona, str. 330, *fòleghe* i *fòlighe*, Boerio, str. 278, *fòlega*, a Pigafetta, str. 108 i 111, *fólega* i *fùliga*.

6.1.

Od slovenskih ispitanika nismo dobili nijedan poseban naziv za lisku, a hrvatski ornitonimi tipa *fo(u)liga* posuđenice su iz istromletačkoga.

⁵ Denominacijski tip s istom organizacijom sadržaja (»kralj« + »naziv druge vrste, ili naziv reda i sl.«) postoji i u ihtionimiji, npr. *kralj riba*, *kraj ribi*, *kra(l) od mora* »Acipenser sturio, štrljun« i sl. – v. JaFa 34.2.

⁶ Usp. i njem. *Wachtelkönig* »Crex crex« (NAE 31) – njem. *Wachtel* »prepelica« (HURM 791), *König* »kralj« (HURM 359).

⁷ Za šire je mletačko područje Giglioli, str. 353, za *Gallinula chloropus* zabilježio i *folega* (Vicentino); za istu vrstu Pigafetta, str. 108, ima *fólega piccola*, *foleghèta* te, na str. 11, *fùliga piccola*.

6.2.

Klasični prirodopisci bilježe *fulica*, *-ae* i *fulix*, *-icis* (ANDR 75). I Divković ima oba oblika u značenju »nekaka vodena ptica« (DIV 437).

6.3.

Tumačenje postanja latinskog ornitonima nudi André: »Le nom grec de la foulque, *φαλαρίς* repose sur **bhl-* ou **bhal-*; cfr. *φαλός λευκός* Hérsychius. *Fulica* pourrait remonter à un **bhol-*, au sens de 'qui a une tache blanche', cf. all. *Belche* 'foulque' (...) La foulque est nommée d'après sa plaque frontale blanche, et le harle d'après son dessous blanc.« (ANDR 77)

6.4.

Isti semantizam uobličuje i hrv. *liška* (Valtura): »Si distingue dalla Gallinella per le dimensioni maggiori e per il becco e la placca frontale bianchi molto visibili.« (PETERSON 88) Riječ je vjerojatno o učenom nazivu: hrv. i slov. *liška*, izvedenica na *-ka* od hrv. i slov. *lisa* »macula« (BEZLAJ II/143).⁸

7.

Ekspresivni naziv *manjabalini* koji smo zabilježili u barbanskih Talijana u Istri označuje uglavnom vrstu *Tachybaptus ruficollis* (mali gnjurac). U našem je slučaju očigledno došlo do prijenosu, zapravo proširenja, značenja »*Tachybaptus ruficollis*« → »*Fulica atra*«.

POPIS ISTARSKIH PUČKIH NAZIVA ZA KOKOŠICE:

I. RALLIDAE (kokošice) – opći nazivi za obitelj.

Nazivi koji slijede za vrste *Crex crex*, *Gallinula chloropus*, *Porzana parva*, *Porzana porzana*, *Porzana pusilla*, *Rallus aquaticus* i *Fulica atra*.

ISTROMLETAČKI: *galinèla* (Oprtalj, Pirelići, Savudrija, Umag, Veli Vrh – Pula, Vižinada), *galinèta* (Bivje, Bertoki, Krasica, Lucija, Pićan, Tar), *realèt* (Motovun).

ISTRIOTSKI: *galinéla* (Šišan).

ISTRORUMUNJSKI: *bekaćícu* (Kostrćan), *kokošaríca* (Nova Vas), *kokošica* (Šušnjevicu).

⁸ Usp. i hrv. *lišak* (Jasenovac), srp. *lisarka* (u okolišu Pančeva) – HIRTZ 262; hrv. *liška* (Zemun), *liška* (Ciglenik u Slav.) – HIRTZ 263 (»ima nad kljunom lisu«) i srp. *liška* (Miloševo) – HIRTZ 263 (»liška jer ima lišanj na čelu«). Oblik *liška* za hrv. bilježi Parčić (str. 393), *liška* za srp. VUK2 465 i *liška* za slov. Pleteršnik (II/521).

HRVATSKI: *jārica* (Breg, Trget, Strmac), *kokošāca* (Blaškovići), *kokošīca* (Bankovići, Beletičev Brijeg, Čepić, Pićan, Šumber, Valtura), *kokošīca* (Dobrinj, Hreljići, Plomin), *kukušīca* (Krasica), *mōrska pīplica* (Petehi), *potōčarīca* (Dobrinj), *realēt* (Motovun).

SLOVENSKI: *galinēta* (Šmarje).

II. GALLINULA CHLOROPUS (mlakuša)

ISTROMLETAČKI: +*sforzanon* (Trst – DORIA 620; KOS 407; ROS 1016), *šforcanòn* (Lucija, Vižinada, Tar).

III. RALLUS AQUATICUS (kokošica)

ISTROMLETAČKI: +*garìgola* (Trst – PING 151), +*gerigola* (Trst – KOS 189), +*gerìgola* (Trst – DORIA 265), +*sforzana* (Trst – DORIA 620; KOS 407; ROS 1016), *švorcāna* (Bivje), *švorsāna* (Bivje), *šforcāna* (Lucija, Motovun, Tar, Vižinada), *škorcāna* (Pirelići).

HRVATSKI: *šforcāna* (Motovun).

IV. CREX CREX (prдавac).

ISTROMLETAČKI: *re de kuāje* (Bertoki, Bivje), +*re de quaie* (Trst – KOS 345, pod *quaia*), +*requaia* (Trst – KOS 355), +*requaio* (Trst – DORIA 519; ROS 837).

MUGLIŠKI: +*re di kuāja* (ZUDINI 355).

V. PORZANA PUSTILLA (mala štijoka)

ISTROMLETAČKI: +*realetto* (Trst – DORIA 514; KOS 353; ROS 863).

VI. FULICA ATRA (liska)

ISTROMLETAČKI: *fòlaga* (Veli Vrh – Pula), +*fòlaga* (Trst – ROS 389), *fòlega* (Barban, Krnica), +*fòlega* (Kopar, Trst – ROS 389), +*foliga* (Trst – KOS 176), +*fòliga* (Labin, Poreč, Trst, Veli Lošinj – ROS 389), *fòliga* (Funtana, Krnica, Lovreč, Lucija, Motovun, Pićan, Pirelići, Plomin, Tar, Višnjan, Vrsar), +*fòliga* (Trst – DORIA 241; PING 138), *manjabalini* (Barban).

ISTRIOTSKI: *fòlega* (Galižana), *fòliga* (Bale), *fùlaga* (Rovinj), +*fùlaga* (Rovinj – ROS 409), *fùliga* (Fažana).

MUGLIŠKI: +*fòlija* (ZUDINI 46).

HRVATSKI: *fòlega* (Hreljići), *fòliga* (Barban, Blaškovići, Breg, Brovinje, Draguzeti, Funtana, Krnica – Luka, Lovreč, Motovun, Petehi, Pićan, Rakalj, Strmac, Trget, Vrsar), *fòliga* (Dobrinj, Plomin), *fùliga* (Bankovići, Marčana, Pačići, Rovinjsko Selo), *liska* (Valtura).

KRATICE CITIRANIH DJELA:

- ANDR: J. André, *Les noms d'oiseaux en latin*, Librairie C. Klincksieck, Pariz, 1967
- BEZLAJ: France Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika*, I-II (A-O), SAZU, Ljubljana, 1982
- BOERIO: G. Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, Mleci, 1856
- DEI: C. Battisti – G. Alessio, *Dizionario etimologico italiano*, I-IV, G. Barbera Editore, Firenze, 1975
- DELI: Manlio Cortelazzo – Paolo Zolli, *Dizionario etimologico della lingua italiana* I-V, Zanichelli, Bologna, 1979-1983
- DESC: V. Vinja, *Španjolsko-hrvatski ili srpski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1985
- DIV: M. Divković, *Latinsko-hrvatski rječnik*, Zagreb, 1900 (pretisak i uvez »Liburnija« Rijeka, 1980.)
- DORIA: Mario Doria, *Grande dizionario del dialetto triestino*, Edizioni »Italo Svevo« – »Il Meridiano«, Trst, 1984
- DRCHAL: W. Černý – K. Drchal, *Impariamo a conoscere gli uccelli*, Istituto Geografico Deagostini, Novara, 1982
- DURANTE: D. Durante – Gf. Turato, *Vocabolario etimologico veneto-italiano*, Editrice »La Galiverna«, Padova, 1987
- GIGLIOLI: E. Hillyer Giglioli, *Avifauna italica*, Le Monnier, Firenze, 1886
- HIRTZ: M. Hirtz, *Rječnik narodnih zoologičkih naziva*, JAZU, Zagabria, 1938-1947
- HURM: A. Hurm, *Njemačko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1959
- JaFa: V. Vinja, *Jadranska fauna. Struktura i etimologija naziva*, II-II, JAZU – LOGOS, Zagreb, Split, 1986
- KOS(OVITZ): Ernesto Kosovitz, *Dizionario-vocabolario del dialetto triestino e della lingua italiana*, Libreria internazionale »Italo Svevo«, Trst, 1968
- NAE: H. I. Jorgensen, *Nomina Avium Europaeorum*, Kopenhagen, 1958
- PALAZZI: F. Palazzi, *Novissimo Dizionario della Lingua Italiana* (a cura di G. Folena), Gruppo Editoriale Fabbri, Milano, 1983
- PALOMBI: A. Palombi – M. Santarelli, *Gli animali commestibili dei mari d'Italia*, Editore Ulrico Hoepli, Milano, 1969
- PETERSON: R. Peterson – G. Mountfort – P. A. D. Hollom, *Guida degli Uccelli d'Europa*, Franco Muzzio and c. Editore, Padova, 1983
- PIGAFETTA: A. Pigafetta, *Vocabolario ornitologico veneto*, Istituto Veneto di Arti Grafiche, Padova, 1975
- PING: Gianni Pinguentini, *Nuovo dizionario del dialetto triestino*, Del Bianco Editore, Modena, 1984 (riproduzione anastatica dell'edizione 1969)
- PIRONA: G. A. Pirona – E. Carletti – G. B. Corgnali, *Il nuovo Pirona – vocabolario friulano*, Società filologica friulana, videm, 1983
- PLETERŠNIK: M. Pleteršnik, *Slovensko – nemški slovar*, CZ, Ljubljana, 1975 (pretisak)
- PUTANEC: V. Putanec, *Francusko-hrvatskosrpski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1957
- REW: W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1972
- ROS(AMANI): E. Rosamani, *Vocabolario giuliano*, Capelli Editore, Bologna, 1958
- SKOK: Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* I-IV, JAZU, Zagreb 1971-1974
- VUK2: Vuk Stef. Karadžić, *Srpski rječnik* I-II, Prosveta, Beograd, 1986 (pretisak prema bečkom izdanju iz 1852.)
- ZUDINI: Diomiro Zudini – Pierpaolo Dorsi, *Dizionario del dialetto muglisano*, Casamassima Editore, Videm, 1981

Summary

The paper deals with more than 100 bird-names for *Rallidae* in Istria (the island of Krk is included). The author gives the etymological solution for each term; he suggests a new etymology for the bird-names (*s*)*forcana*, *garigola* and similar forms. Elaborated names are part of a corpus containing about 9000 bird-names in Istria collected by the author from 1985 to 1991.